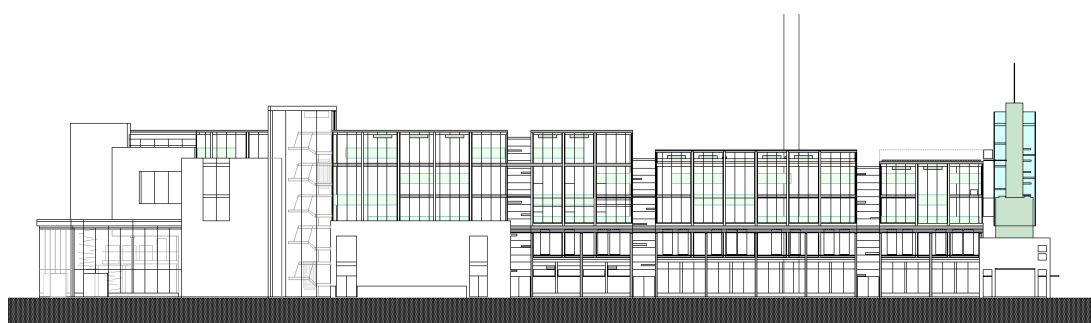

Biogas in EVA-Lanxmeer / Bewonersmeningen

Januari 2006

Drs. ing. G. de Vries

V&L Consultants
Adrianalaan 124
3053 MD Rotterdam
T 010 – 218 02 25
F 010 – 218 02 53
E v.l.consultants@hetnet.nl

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Resultaten	2
2.1 Biogasinstallatie	2
2.2 GF en T afval	5
2.3 Inzamelstructuur en frequentie	6
2.4 Gedrag	8
2.5 Recycling Shop	
3. Discussie	10
3.1 Belang en exploitatie	10
3.2 GF en T afval	10
3.3 Gedrag	11
3.4 Recycling Shop	11
4. Conclusies	11

1. Inleiding

December 2005 waren in de wijk EVA-Lanxmeer te Culemborg 173 woningen gerealiseerd waarvan er 172 bewoond waren. Aan de bewoners van deze 172 woningen is een aanbiedingsbrief met vragenlijst gestuurd (bijlage 1). Van deze vragenlijsten zijn er 94 terugontvangen, een response van 55%. Hiervan bleken er 91 ingevuld (53% van het totaal verzonden vragenlijsten). Deze 91 vragenlijsten zijn voor het onderzoek verwerkt.

Het is een onderzoek naar de mening van bewoners omtrent de nog te realiseren biogasinstallatie. Het gaat hier niet om een motivatieonderzoek. Daarom zijn aan de bewoners een aantal uitspraken voorgelegd waarop zij in het algemeen positief, neutraal of negatief konden reageren. Een negatieve reactie geeft aanknopingspunten om knelpunten op te sporen en om daarvan te leren. Om die reden is bij een negatieve reactie doorgevraagd.

De biogasinstallatie zal in of naast het te bouwen EVA-Centrum worden gerealiseerd. De beslissing daarover is overigens nog niet genomen. Op het terrein of in het gebouw van het EVA-Centrum zal uit educatieve overwegingen een Living Machine worden gebouwd. Het is de bedoeling dat de biogasinstallatie en de Living Machine met elkaar zullen worden verbonden waardoor schoon water wordt geleverd dat direct op het oppervlakte water kan worden geloosd. De biogasinstallatie wordt gevoed met het zwarte water van de wijk en het GF en T afval.

Een ander punt is de inzamelstructuur van het GF en T afval van de wijk dat in de biogasinstallatie zal worden verwerkt. Voor de inzameling en dagelijkse bedrijfsvoering van de biogasinstallatie is gedacht aan de stadsboer. Hierover zijn een aantal vragen in de vragenlijst opgenomen evenals een vraag over mogelijke bereidheid tot gedragsverandering van de bewoners voor zover dat nu al niet gebeurt.

Er wordt ook gedacht om bij het EVA-Centrum een zogeheten Recycling Shop te realiseren en andere vormen van dienstverlening voor bewoners van de wijk EVA-Lanxmeer. Om de behoefte aan een Recycling Shop na te gaan zijn daarover ook enkele vragen in de vragenlijst opgenomen.

2. Resultaten

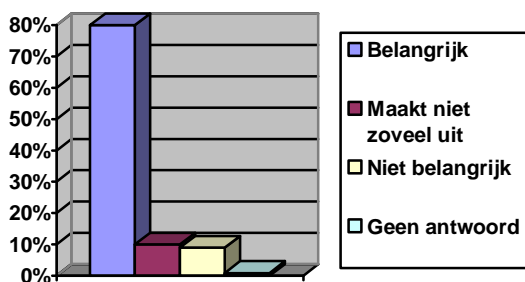
2.1 Biogasinstallatie

Biogasinstallatie belangrijk?

Aan de bewoners is gevraagd hoe belangrijk zij het realiseren van een biogasinstallatie vinden in de wijk EVA-Lanxmeer. Het overgrote merendeel van de 91 respondenten (80%) vindt het realiseren van een biogasinstallatie belangrijk, 10% maakt het niet zoveel uit en 9% vindt het niet belangrijk.

Degenen die het realiseren van een biogasinstallatie in de wijk EVA-Lanxmeer niet belangrijk vinden noemen daarvoor de volgende redenen:

- .een biogasinstallatie hoort niet thuis in een woonwijk
- .een biogasinstallatie zet weinig zoden aan de dijk
- .huidige systeem werkt goed
- .bang voor stankoverlast
- .twijfels over rentabiliteit.

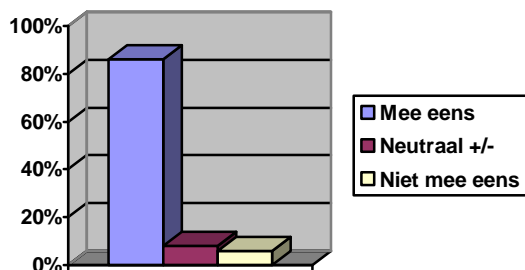

Antwoorden op de vraag: Hoe belangrijk het realiseren van de biogasinstallatie voor u?

Biogasinstallatie zorgt voor milieubewust imago?

De bewoners is gevraagd of zij vinden dat de biogasinstallatie bijdraagt aan de milieubewuste opzet van de wijk. Eerder onderzoek [Vries, 2003] geeft aan dat een groot aantal bewoners het in de wijk aanwezige helofyten filter ervaren als een bijdrage aan de milieubewuste opzet van de wijk. Daarom is deze vraag ook voor de biogasinstallatie aan de bewoners voorgelegd in de vorm van een uitspraak.

Van de 91 respondenten vinden 78 (86%) dat een biogasinstallatie bijdraagt aan de milieubewuste opzet van de wijk EVA-Lanxmeer, 8% staat daar neutraal tegenover en 6% is het daar niet mee eens.

Antwoorden op de uitspraak: De biogasinstallatie draagt bij aan de milieubewuste opzet van de wijk.

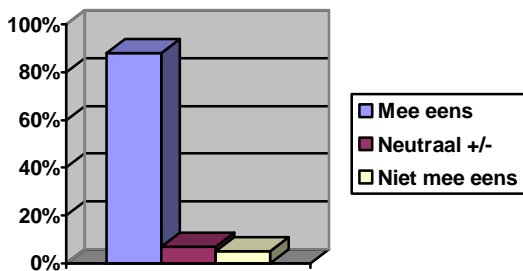
Degenen die de biogasinstallatie niet vinden bijdragen aan de milieubewuste opzet van de wijk noemen daarvoor de volgende redenen:

- .milieubewust is totaal iets anders
- .milieubelasting wordt verplaatst
- .wat is toegevoegde waarde.

Gebruik verontreinigingsheffing

Door het Waterschap Rivierenland wordt per woning een verontreinigingsheffing in rekening gebracht voor het reinigen van het rioolwater van de huizen. Deze reinigingsheffing per woning is verplicht. Ongeacht of er lokaal wordt voorgezuiverd of niet. Het Waterschap Rivierenland is bereid te onderzoeken of het mogelijk is om deze heffing, of een deel daarvan terug te laten vloeien naar de wijk EVA-Lanxmeer in de vorm van een tegemoetkoming in de exploitatie van de biogasinstallatie en de zuivering daarna in de Living Machine. Dit kost de bewoners niets. Zij zijn verplicht per woning verontreinigingsheffing te betalen, of het afvalwater nu gezuiverd wordt of niet. De wijk krijgt er wel iets voor terug.

Daarom is na uitleg de bewoners gevraagd of zij het gebruik van de verontreinigingsheffing als bijdrage in de exploitatie van de biogasinstallatie een goede zaak vinden. Van de 91 respondenten vinden 78 (86%) dit een goede zaak, 8% staat hier neutraal tegenover en 6% is het daar niet mee eens.

Antwoorden op de uitspraak: Het gebruik van de verontreinigingsheffing voor de exploitatie van de biogasinstallatie vind ik een goede zaak

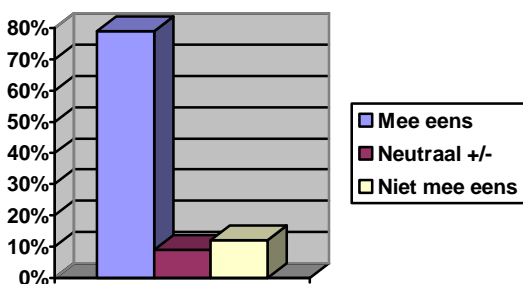
Degenen die het gebruik van de verontreinigingsheffing voor de exploitatie van de biogasinstallatie geen goede zaak vinden noemen daarvoor de volgende redenen:

- .biogas is geen goede zaak
- .onzekerheid over financiën, mag niet leiden tot verhoging van kosten voor bewoners
- .hiervoor zijn duidelijkere gegevens nodig.

Warmte/kracht voor EVA-Centrum

Het biogas mag niet zonder zeer dure aanvullende voorzieningen aan het openbare gasnet worden geleverd. Weggooien is zonde. Het biogas kan echter wel met behulp van een warmte/krachtinstallatie worden omgezet in warmte en elektriciteit. Dit kan in het EVA-Centrum worden gebruikt. Daarom is aan de bewoners gevraagd of zij het eens zijn met een uitspraak van deze strekking.

Van de 91 respondenten vinden 72 (79%) dat het biogas met behulp van een warmte/krachtinstallatie kan worden omgezet in warmte en elektriciteit voor het EVA-Centrum. 8% antwoordt neutraal maar 11% is het niet met de uitspraak eens.

Antwoorden op de uitspraak: Het gebruik van biogas voor het opwekken van warmte en elektriciteit voor het EVA Centrum vind ik een goede zaak.

Degenen die het niet met de uitspraak eens zijn noemen daarvoor de volgende redenen:

- .te weinig ervaring
- .zorg voor trillingen en overlast van installaties door stank en lawaai
- .biogas en warmte/kracht moet worden gebruikt voor wijkinstallatie
- .opbrengst moet bewoners ten goede komen.

2.2 GF en T afval

Om de biogasinstallatie goed te kunnen laten werken is het noodzakelijk om naast het zwarte water ook het GF en T afval van de wijk te gebruiken. Tuinafval moet apart worden opgehaald en versnipperd voor het de biogasinstallatie in kan.

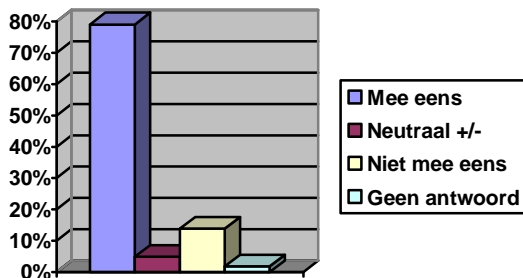
Nu wordt het GF en T afval gezamenlijk opgehaald door de AVRI en afgevoerd. (De AVRI doet dit in opdracht van de gemeente Culemborg). Voor het gescheiden ophalen van het GF en T afval en het gebruik in de biogasinstallatie is dus een andere inzamelstructuur nodig. De stadsboer zou het ophalen van het GF en T afval kunnen verzorgen maar ook het verschippen en toedienen van het GF en T afval aan de biogasinstallatie.

De gemeente Culemborg kan overwegen om de kosten die nu gepaard gaan met het ophalen en afvoeren door de AVRI te besteden aan de kosten voor het ophalen door de stadsboer en het verwerken van GF en T afval in de biogasinstallatie. Let wel: hierover heeft de gemeente nog geen standpunt!

Om na te gaan hoe de bewoners staan tegen over het handhaven van de huidige kosten voor het ophalen van het GF en T afval maar deze wel aan te wenden voor het ophalen van het GF en T afval door de stadsboer zijn ene aantal uitspraken voorgelegd en is ook gevraagd naar de inzamelplaats en inzamelrequentie.

stadsboer

Met de uitspraak: De *huidige* kosten voor het ophalen van GFT afval mogen wat mij betreft worden besteed aan het ophalen van het GF en T afval door de stadsboer is 72 (79%) van de 891 respondenten het eens. 5% antwoordt neutraal, maar 14% is het met de uitspraak niet eens.

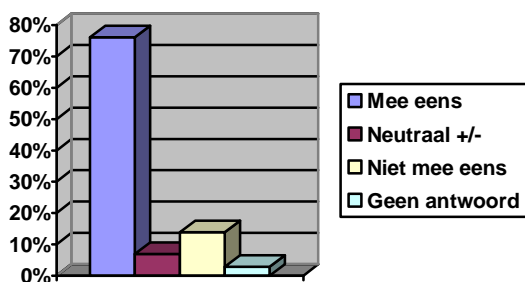

Antwoorden op de uitspraak: De *huidige* kosten voor het ophalen van GFT afval mogen wat mij betreft worden besteed aan het ophalen van het GF en T afval door de stadsboer.

Degenen die het niet met de uitspraak eens zijn noemen daarvoor de volgende redenen:

- .alleen als de gemeente akkoord gaat
- .eerst duidelijkheid over de kwetsbaarheid van verschillende schakels in de keten
- .kosten voor bewoners mogen niet hoger zijn
- .inzameling kan ook door AVRI
- .kosten besparingen moeten ten goede komen van bewoners
- .waar wordt GFT opgeslagen
- .past niet bij activiteiten van de stadsboer
- .geen vertrouwen in continuïteit van stadsboer

Met de uitspraak: De *huidige* kosten voor het ophalen van GFT afval mogen wat mij betreft worden besteed aan het verwerken van GF en T afval voor de biogasinstallatie door de stadsboer, is 69 (76%) van de 91 respondenten het eens. 7% antwoordt neutraal maar 14% is het met de uitspraak niet eens.

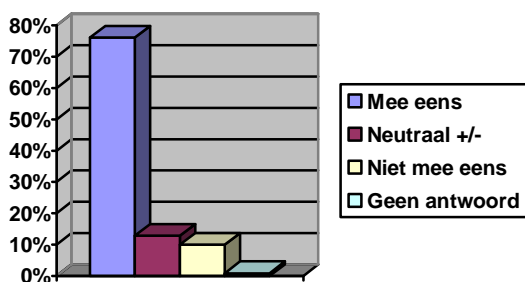
Antwoorden op de uitspraak: De huidige kosten voor het ophalen van GFT afval mogen wat mij betreft worden besteed aan het verwerken van GF en T afval voor de biogasinstallatie door de stadsboer.

Degenen die het niet met de uitspraak eens zijn noemen daarvoor ongeveer dezelfde redenen als bij de vorige uitspraak.

2.3 Inzamelstructuur en frequentie

Om de mening na te gaan omtrent het inzamelen van GF en T afval door de stadsboer is de bewoners de volgende uitspraak voorgelegd: Het inzamelen van GF en T afval door de stadsboer vind ik prima.

Van de 91 respondenten zijn er 69 (76%) het met de uitspraak eens, antwoordt 13% neutraal en is 10% het niet met de uitspraak eens.

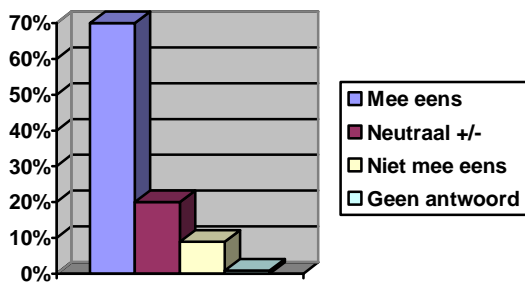

Antwoorden op de uitspraak: Het inzamelen van GF en T afval door de stadsboer vind ik prima.

Degenen die het niet met de uitspraak eens zijn noemen daarvoor de volgende redenen:

- wij maken er zelf compost van
- de verwerking van het GFT-afval wordt dan erg veel. Waar laat men deze "bergen". En daarbij de geur(en)
- moet eerst afspraak over gemaakt worden met stadsboer
- eerst voldoende garantie zekerheid over ophalen / Service AVRI + backup is prima

Met de uitspraak: 'Aan het inzamelen van GF en T afval door de stadsboer werk ik van harte mee', zijn 64 (70%) van de 91 respondenten het eens, 20% staat er neutraal tegenover en 9% is het met de uitspraak niet eens.

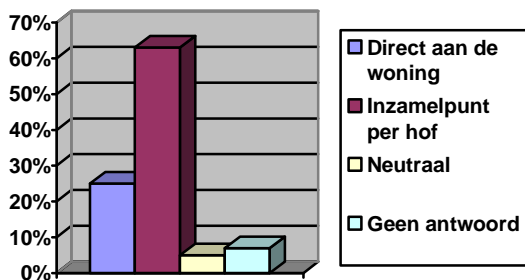
Antwoorden op de uitspraak: Aan het inzamelen van GF en T afval door de stadsboer werk ik van harte mee.

Degenen die het niet met de uitspraak eens zijn noemen daarvoor de volgende redenen:

- .voor ons appartementen complex zal niet alles soepel te regelen zijn.
- .ik zie toch liever dat de AVRI dit blijft ophalen. Totdat er meer duidelijkheid is en ervaring van de werkzaamheden is ontstaan.
- .het maakt niet zoveel uit wie het komt halen, als het maar gebeurt.
- .eerst voldoende garantie zekerheid over ophalen / Service AVRI + backup is prima

Manier van inzamelen

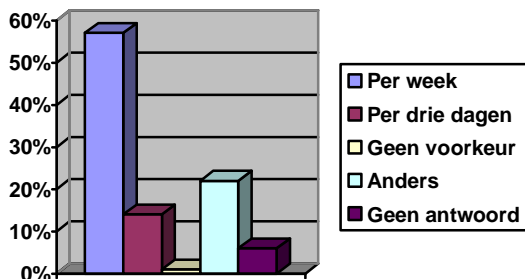
Van de 91 respondenten hebben 57 (63%) de voorkeur voor een inzamelpunt per hof en 23 (25%) de voorkeur voor inzamelen direct aan de woning.

Antwoorden op de vraag: Welke manier van inzamelen geniet uw voorkeur?

frequentie

Van de 91 respondenten hebben 52 (57%) de voorkeur voor ophalen 1 maal per week en 13 (14%) voor 1 maal per drie dagen. 17 respondenten (19%) noemen een frequentie van 1 maal per 2 weken.

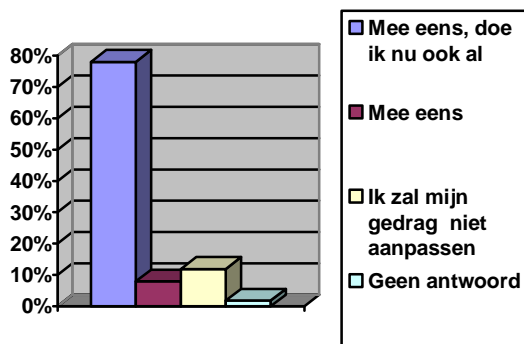
Antwoorden op de vraag: Welke frequentie van ophalen heeft uw voorkeur?

2.4 Gedrag

Ook nu al worden eisen gesteld aan de manier waarop bewoners met het grijs en het zwart water moet omgaan geen doekjes, geen vet, geen verf, geen chloor etc. Daarop wordt gewezen door de Bewonersvereniging EVA Lanxmeer (B.E.L.) waarvan iedere bewoner van EVA-Lanxmeer lid moet zijn. In het verleden zijn soms problemen in de afvoer van zwart water opgetreden door doekjes of vet dat in het zwart water is aangetroffen. Hierdoor liepen pompen vast. Vanuit de B.E.L. zijn de bewoners hier regelmatig op aangesproken.

Voor een goed functioneren van de biogasinstallatie moeten dit soort verontreinigingen zo veel mogelijk worden voorkomen. Daarom is de volgende uitspraak aan de bewoners voorgelegd: Als mijn woning is aangesloten op een (toekomstige) gezamenlijke biogasinstallatie zal ik mijn gedrag moeten aanpassen. De verwachting was, dat alle respondenten zouden antwoorden dat zij hun gedrag nu ook al hebben aangepast aan de vereisten die vanuit de B.E.L. zijn gesteld (geen doekjes, geen vet, geen chloor etc.). De vraagstelling is echter niet duidelijk geweest. Van de 91 respondenten antwoordden er 71 (78%) dat zij hun gedrag al hebben aangepast. 12% geeft aan zijn of haar gedrag niet te zullen aanpassen wat niet wegneemt dat zij hun gedrag op dit moment misschien ook wel hebben afgestemd op de vereisten van het huidige systeem.

Antwoorden op de uitspraak: Als mijn woning is aangesloten op een (toekomstige) gezamenlijke biogasinstallatie zal ik mijn gedrag moeten aanpassen

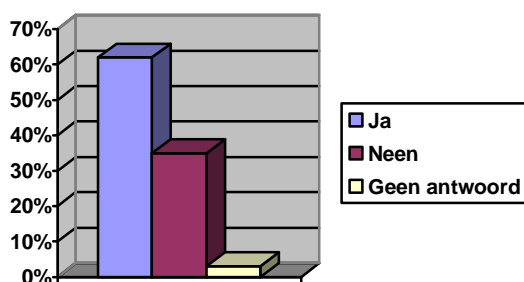
Van degenen die aangeven hun gedrag niet aan te passen komt de vraag wat te doen met verfstren op waterbasis. Maar de meeste respondenten geven in verschillende bewoordingen aan hun gedrag niet aan te passen omdat zij nu al aan de daaraan gestelde eisen voldoen.

2.5 Recycling Shop

Er wordt ook gedacht om bij het EVA-Centrum een zogeheten Recycling Shop te realiseren en andere vormen van dienstverlening voor bewoners van de wijk EVA-Lanxmeer. Om de behoefte aan een Recycling Shop na te gaan zijn daarover ook enkele vragen in de vragenlijst opgenomen.

Behoeft

Van de 91 respondenten hebben 56 (62%) behoefte aan een recycling shop en 32 (35%) niet.

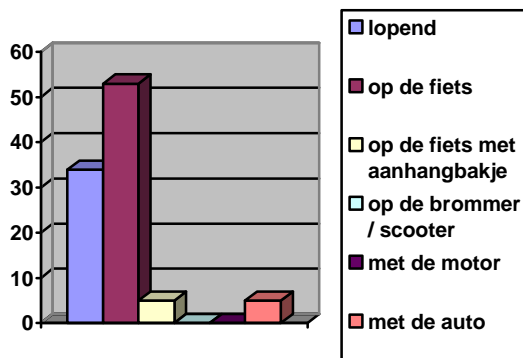

Antwoorden op de vraag: Heeft u behoefte aan een Recycling Shop?

Degenen die het niet met de uitspraak eens zijn noemen daarvoor de volgende redenen:

- .er zijn al genoeg mogelijkheden voor gescheiden inzamelen (22x).
- . zijn al genoeg mogelijkheden voor gescheiden inzamelen, maar in de buurt is wel makkelijk maar niet noodzakelijk (5x)
- .graag wat meer informatie (2x)
- .overig (3x).

Gevraagd is op welke manier men naar de Recycle Shop toe zou gaan. Te voet of op een andere wijze. Op deze vraag zijn meerdere antwoorden mogelijk. Het merendeel van de respondenten (53) geeft aan dit per fiets te doen en / of 34 lopend; slechts een klein deel (5) met de auto.

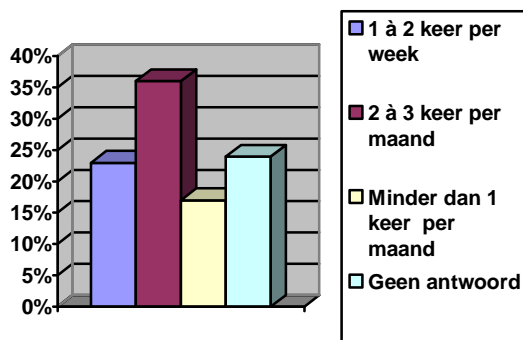
Antwoorden op de vraag: Hoe zou u naar de Recycling Shop toekomen?

Frequentie

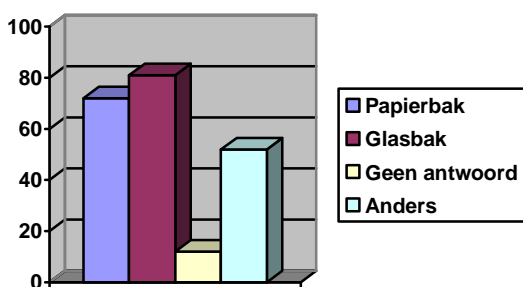
De frequentie waarmee de respondenten denken afval naar de Recycling Shop te zullen brengen is verschillend. De meeste respondenten (33 = 36%) geven aan dit 2 à 3 keer per maand te zullen doen. 21 respondenten (23%) geven een frequentie op van 1 à 2 keer per week. Maar er zijn ook respondenten (15 = 16%) die minder dan 1 keer per maand afval naar de Recycling Shop denken te brengen.

Huidige afvalinzameling

Gevraagd is waar de bewoners nu hun afval naar toe brengen. Op deze vraag zijn meerdere antwoorden mogelijk. Zoals te verwachten brengt een groot deel van de respondenten (72) zijn of haar afval naar de papierbak en / of 81 naar de glasbak.

Antwoorden op de vraag: Hoe vaak denkt u gemiddeld afval naar de Recycling Shop te brengen?

Antwoorden op de vraag: Waar brengt u uw afval nu naar toe?

Door 47 respondenten worden als andere mogelijkheden voor het brengen van afval genoemd:

- .kleding bij recycle centrum / kringloopcentrum 'Bartjes'
- .milieustraat
- .KCA inzameling / Chemocar
- .composthoop van onze hof
- .textielbak
- .AVRI
- .winkels (batterijen)

3. Discussie

Hoewel een belangrijk deel van de bewoners niet hebben gereageerd op het verzoek om hun mening te geven over het realiseren van een biogasinstallatie voor de wijk EVA-Lanxmeer kan toch worden gesteld dat een response van 55% zeer bevredigend is. Op grond hiervan kunnen toch wel conclusies worden getrokken voor heel de wijk.

3.1 Belang en exploitatie

Als eerste is gevraagd naar het belang dat bewoners hechten aan het realiseren van de biogasinstallatie in de wijk EVA-Lanxmeer. Een groot deel van de respondenten hecht waarde aan het realiseren van de biogasinstallatie (80%) en zij vinden dat het bijdraagt aan de milieubewuste opzet van de wijk (86%). Ook vinden de meeste respondenten dat de verontreinigingsheffing die zij verplicht zijn te betalen aan het Waterschap Rivierenland voor het zuiveren van rioolwater gedeeltelijk ten goede komt aan de exploitatie van de biogasinstallatie van de wijk EVA-Lanxmeer (86%). Tegen het gebruik van biogas voor het opwekken van warmte en elektriciteit voor het EVA Centrum heeft het overgrote deel van de respondenten geen bezwaar (79%).

Voor een deel van de respondenten is het niet duidelijk dat een van de voorwaarden voor het toepassen van een biogasinstallatie is, dat het de bewoners niet meer mag kosten dan in de reguliere situatie het geval is. Verder is als voorwaarde bij het ontwikkelen van de biogasinstallatie gesteld, dat dit niet mag leiden tot stank en / of geluidsoverlast. En de installatie moet ook aan de milieuwetgeving voldoen. Communicatie over deze punten verdient aandacht.

3.2 GF en T afval

Om de biogasinstallatie goed te kunnen laten werken is het noodzakelijk om naast het zwarte water ook het GF en T afval van de wijk te gebruiken. Tuinafval moet apart worden opgehaald en versnipperd voor het de biogasinstallatie in kan. Een groot deel van de respondenten (79%) heeft er geen bezwaar tegen als het GF en T afval door de stadsboer wordt opgehaald en de huidige kosten voor het ophalen worden

besteed aan het verwerken van GF en T afval voor de biogasinstallatie door de stadsboer (76%). De beslissing hierover ligt uiteraard bij de gemeente Culemborg die hierover nog geen standpunt heeft ingenomen.

Een deel van de respondenten (14%) heeft allerlei bedenkingen tegen het ophalen van GF en T afval door de stadsboer onder andere vanwege de continuïteit en kwetsbaarheid en het feit dat de AVRI de inzameling ook kan blijven verzorgen zoals nu het geval is. Met deze aspecten zal bij de verdere ontwikkeling van de biogasinstallatie rekening moeten worden gehouden en over worden gecommuniceerd.

Voor het ophalen van GF en T afval heeft 63% de voorkeur om dat per hof te doen terwijl 25% de voorkeur geeft aan het inzamelen direct aan de woning. Wellicht kan dit verschil verklaard worden door het feit dat ongeveer 110 van de 172 woningen rond een hof zijn gegroepeerd en de andere woningen niet. Bovendien is er een gebouw met 24 woningen met eigen collectieve voorzieningen. Ophalen 1 maal per week heeft bij 57% van de respondenten de voorkeur.

3.3 Gedrag

Iedere bewoner moet lid zijn van de Bewonersvereniging EVA Lanxmeer (B.E.L.). De B.E.L. wijst iedere bewoners op zijn of haar verplichting om zorgvuldig om te gaan met de milieuvoorzieningen in de wijk EVA-Lanxmeer zo ook met het grijs en zwart watersysteem.

Dit betekent dat bewoners hun gedrag daaraan moeten aanpassen wat velen ook doen. Een groot deel van de respondenten geeft hun gedrag te hebben aangepast (78%) of zal hun gedrag alsnog aanpassen (10%). Maar 12% geeft aan dat zij de vraag onduidelijk vinden (wat bij nadere beschouwing ook zo is) of geeft aan zijn of haar gedrag al te hebben aangepast. Hoe om te gaan met afval als verfristen op waterbasis is een respondent niet duidelijk. Voorlichting door de B.E.L. kan hierin voorzien.

3.4 Recycling Shop

Er wordt ook gedacht om bij het EVA-Centrum een zogeheten Recycling Shop te realiseren en andere vormen van dienstverlening voor bewoners van de wijk EVA-Lanxmeer. Van de respondenten heeft 62% daar wel behoefte aan maar 35% niet. Dit laatste komt omdat grenzend aan de wijk EVA-Lanxmeer een kringloop centrum is gevestigd (Bartje) en de voorzieningen voor gescheiden inzamelen van afval in de gemeente Culemborg al goed zijn geregeld. Papierbak, glasbak, kringloopcentrum en inzameling door winkels voldoen in de behoefte.

Indien men gebruik zou maken van de recycling shop zal men dit overwegen te voet doen of per fiets. Dit is te verachten gezien de infrastructuur van de wijk, gericht op fiets en voetganger. Auto's worden overwegend aan de rand van de wijk geparkeerd.

4. Conclusies

Op grond van de meningen van de respondenten kunnen de volgende conclusies worden getrokken. De respondenten vinden:

- het realiseren van een biogasinstallatie voor de wijk EVA-Lanxmeer belangrijk (80%)
- dat een biogasinstallatie bijdraagt aan de milieubewuste opzet van de wijk (86%)
- het een goede zaak als een deel van de huidige verplichte reinigingsheffing wordt aangewend voor de exploitatie van de te realiseren biogasinstallatie (86%)
- het gebruik van biogas voor het opwekken van warmte en elektriciteit voor het toekomstige EVA Centrum geen bezwaar (79%)
- dat de huidige kosten voor het ophalen van GF en T afval mogen worden besteed aan het ophalen (79%) en het verwerken (76%) van het GF en T afval door de stadsboer

- een ophaal frequentie van 1 maal per week het meest wenselijk (57%), met aandacht voor de inzamelstructuur (per hof of anders)
- dat zij hun gedrag nu al hebben aangepast zodat dat in de toekomst niet meer nodig is (78%) of hun gedrag in de toekomst zullen aanpassen (10%)
- dat een recycling shop in een behoefte zal voorzien (65%)
- dat een recycling shop per fiets of te voet zal worden bezocht.

Uit de antwoorden valt op te maken dat de bewoners duidelijk moet worden gemaakt dat het ontwikkelen en realiseren van de biogasinstallatie geen extra kosten mee mag brengen voor de bewoners. Dat de installatie niet mag leiden tot stank en / of geluidsoverlast en dat de installatie aan de milieuwetgeving moet voldoen.

Dit onderzoek is mogelijk gemaakt:

- door eigen bijdragen van V&L Consultants te Rotterdam
- door ondersteuning van het programma DEN, dat wordt uitgevoerd door SenterNovem.

Besluit subsidies energieprogramma's (BSE)
Uitvoeringsregeling BSE-2004 duurzame energie
SenterNovem projectnummer 2020-04-13-24-017